

BOSNA I HERCEGOVINA
URED ZA RAZMATRANJE ŽALBI
Filijala/Podružnica Mostar

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ
Филијала Мостар

Broj: JN2-03-07-1-1047-8/20

Mostar, 04.06.2020. godine

Ured za razmatranje žalbi BiH, filijala Mostar, rješavajući žalbu broj 1818/1 od 30.04.2020. godine, žalitelja Državna lutrija Srbije d.o.o. Beograd, izjavljenu na Tendersku dokumentaciju broj 1122-2-FN/20 od 17.04.2020. godine u otvorenom postupku javne nabavke „*Mobilni uplatni terminali sa softverom za primanje uplate/isplate klasičnih igara na sreću*“, ugovornog organa Lutrija Bosne i Hercegovine d.o.o. Sarajevo, na osnovu člana 93. stav (7), 104., 111. stav (1) tačka d), Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH" broj: 39/14), na sjednici Vijeća III održanoj 04.06.2020. godine, donio je

RJEŠENJE

1. **USVAJA SE** žalba potencijalnog ponuđača Državna lutrija Srbije d.o.o. Beograd, izjavljena na Tendersku dokumentaciju broj 1122-2-FN/20 od 17.04.2020. godine u otvorenom postupku javne nabavke „*Mobilni uplatni terminali sa softverom za primanje uplate/isplate klasičnih igara na sreću*“, ugovornog organa Lutrija Bosne i Hercegovine d.o.o. Sarajevo, kao **osnovana**.
2. **PONIŠTAVA SE** Tenderska dokumentacija broj 1122-2-FN/20 od 17.04.2020. godine u otvorenom postupku javne nabavke „*Mobilni uplatni terminali sa softverom za primanje uplate/isplate klasičnih igara na sreću*“, ugovornog organa Lutrija Bosne i Hercegovine d.o.o. Sarajevo zajedno sa Obavještenjem o nabavci broj 523-1-1-68-3-35/20 od 17.04.2020. godine.
3. **USVAJA SE** zahtjev žalitelja za povrat naknade za pokretanje žalbenog postupka u iznosu od 3.500,00 KM (protuvrijednost u eurima).

Obrazloženje

Ugovorni organ Lutrija Bosne i Hercegovine d.o.o. Sarajevo (u daljnjem tekstu: ugovorni organ) objavio je 17.04.2020. godine putem portala javnih nabavki Obavještenje broj 523-1-1-68-3-35/20 o provođenju otvorenog postupka javne nabavke „Mobilni uplatni terminali sa softverom za primanje uplate/isplate klasičnih igara na sreću“.

Potencijalni ponuđač Državna lutrija Srbije d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: žalitelj) nakon preuzimanja Tenderske dokumentacije broj 1122-2-FN/20 od 17.04.2020. godine, izjavio je žalbu 30.04.2020. godine na istu putem Ugovornog organa. Ugovorni organ je u skladu sa članom 100. stav (5) Zakona o javnim nabavkama žalbu proslijedio ovom organu kao neosnovanu. Žalba je zaprimljena kod ovog organa 08.05.2020. godine, a ista je kompletirana uplatom naknade za pokretanje žalbenog postupka, dana 19.05.2020. godine.

Žalitelj u žalbi navodi:

Da izjavljuje žalbu na otvoreni postupak javne nabavke broj nabavke 061/20 zbog:

- povreda odredaba postupka i
- pogrešne primene materijalnog prava

LUTRIJA BOSNE I HERCEGOVINE D.O.O. kao ugovorni organ, izvršila je bitnu povredu odredaba Zakona o javnim nabavkama (u daljem tekstu: Zakon), odnosio postupila je suprotno odredbama člana 3. Zakona, koji utvrđuje Opšte principe. Naime, Ugovorni organ je u samoj tenderskoj dokumentaciji odredio uslove koji se odnose na tehničku i profesionalnu sposobnost ponuđača i tehničku specifikaciju, suprotno navedenoj odredbi „Ugovorni organ dužan je da postupa transparentno, da se u postupku javne nabavke prema kandidatima/ponuđačima ponaša jednako i nediskriminirajuće, na način da osigura pravičnu i aktianu konkurenciju, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom“.

Prilikom izrade tenderske dokumentacije broj: 1122-2-FN/20 od 17.04.2020. godine ugovorni organ postupio je suprotno i odredbama čl. 44. stav 3), 53. stav 1), 54. stav 1) i 64. st. 1) i 2) Zakona.

Pomenutim članom 44. stav 3) Zakona utvrđeno je da „Minimum kvalifikacionih uslova koje ugovorni organ odredi za kandidate/ponuđače, kao i dokumenti koji su potrebni za njihovo dokazivanje obavezno treba da budu srazmjerni predmetu javne nabavke i u skladu s njim. Postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju i moraju biti jasni i precizni“. Ugovorni organ zahteva tenderskom dokumentacijom da ponuđač poseduje minimalno

BOSNA I HERCEGOVINA
URED ZA RAZMATRANJE ŽALBI
Filijala/Podružnica Mostar

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ
Филијала Мостар

Broj: JN2-03-07-1-1047-8/20

Mostar, 04.06.2020. godine

Ured za razmatranje žalbi BiH, filijala Mostar, rješavajući žalbu broj 1818/1 od 30.04.2020. godine, žalitelja Državna lutrija Srbije d.o.o. Beograd, izjavljenu na Tendersku dokumentaciju broj 1122-2-FN/20 od 17.04.2020. godine u otvorenom postupku javne nabavke „*Mobilni uplatni terminali sa softverom za primanje uplate/isplate klasičnih igara na sreću*“, ugovornog organa Lutrija Bosne i Hercegovine d.o.o. Sarajevo, na osnovu člana 93. stav (7), 104., 111. stav (1) tačka d), Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH" broj: 39/14), na sjednici Vijeća III održanoj 04.06.2020. godine, donio je

RJEŠENJE

1. **USVAJA SE** žalba potencijalnog ponuđača Državna lutrija Srbije d.o.o. Beograd, izjavljena na Tendersku dokumentaciju broj 1122-2-FN/20 od 17.04.2020. godine u otvorenom postupku javne nabavke „*Mobilni uplatni terminali sa softverom za primanje uplate/isplate klasičnih igara na sreću*“, ugovornog organa Lutrija Bosne i Hercegovine d.o.o. Sarajevo, kao osnovana.
2. **PONIŠTAVA SE** Tenderska dokumentacija broj 1122-2-FN/20 od 17.04.2020. godine u otvorenom postupku javne nabavke „*Mobilni uplatni terminali sa softverom za primanje uplate/isplate klasičnih igara na sreću*“, ugovornog organa Lutrija Bosne i Hercegovine d.o.o. Sarajevo zajedno sa Obavještenjem o nabavci broj 523-1-1-68-3-35/20 od 17.04.2020. godine.
3. **USVAJA SE** zahtjev žalitelja za povrat naknade za pokretanje žalbenog postupka u iznosu od 3.500,00 KM (protuvrijednost u eurima).

Obrazloženje

Ugovorni organ Lutrija Bosne i Hercegovine d.o.o. Sarajevo (u daljnjem tekstu: ugovorni organ) objavio je 17.04.2020. godine putem portala javnih nabavki Obavještenje broj 523-1-1-68-3-35/20 o provođenju otvorenog postupka javne nabavke „*Mobilni uplatni terminali sa softverom za primanje uplate/isplate klasičnih igara na sreću*“.

Potencijalni ponuđač Državna lutrija Srbije d.o.o. Beograd (u daljnjem tekstu: žalitelj) nakon preuzimanja Tenderske dokumentacije broj 1122-2-FN/20 od 17.04.2020. godine, izjavio je žalbu 30.04.2020. godine na istu putem Ugovornog organa. Ugovorni organ je u skladu sa članom 100. stav (5) Zakona o javnim nabavkama žalbu prosljedio ovom organu kao neosnovanu. Žalba je zaprimljena kod ovog organa 08.05.2020. godine, a ista je kompletirana uplatom naknade za pokretanje žalbenog postupka, dana 19.05.2020. godine.

Žalitelj u žalbi navodi:

Da izjavljuje žalbu na otvoreni postupak javne nabavke broj nabavke 061/20 zbog:

- povreda odredaba postupka i
- pogrešne primene materijalnog prava

I.UTRIJA BOSNE I HERCEGOVINE D.O.O. kao ugovorni organ, izvršila je bitnu povredu odredaba Zakona o javnim nabavkama (u daljnjem tekstu: Zakon), odnosio postupila je suprotno odredbama člana 3. Zakona, koji utvrđuje Opšte principe. Naime, Ugovorni organ je u samoj tenderskoj dokumentaciji odredio uslove koji se odnose na tehničku i profesionalnu sposobnost ponuđača i tehničku specifikaciju, suprotno navedenoj odredbi „Ugovorni organ dužan je da postupa transparentno, da se u postupku javne nabavke prema kandidatima/ponuđačima ponaša jednako i nediskriminirajuće, na način da osigura pravičnu i aktianu konkurenciju, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom“.

Prilikom izrade tenderske dokumentacije broj: 1122-2-FN/20 od 17.04.2020. godine ugovorni organ postupio je suprotno i odredbama čl. 44. stav 3), 53. stav 1), 54. stav 1) i 64. st. 1) i 2) Zakona.

Pomenutim članom 44. stav 3) Zakona utvrđeno je da „Minimum kvalifikacionih uslova koje ugovorni organ odredi za kandidate/ponuđače, kao i dokumenti koji su potrebni za njihovo dokazivanje obavezno treba da budu srazmjerni predmetu javne nabavke i u skladu s njim. Postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju i moraju biti jasni i precizni“. Ugovorni organ zahteva tenderskom dokumentacijom da ponuđač poseduje minimalno

izvršena 2 (dva) ugovora koji se odnose na isporuku mobilnih terminala sa softverom za priređivanje klasičnih igara na sreću u prethodne 3 (tri) godine (2017, 2018. i 2019. godina).

„Državna lutrija Srbije” d.o.o. Beograd se dana 23.04.2020. godine obratila ugovornom organu sa molbom da se gore navedeni uslov izmeni, jer se ovako postavljenim uslovom za kvalifikaciju ponuđača prednost daje firmi Nirvana doo iz Zagreba u odnosu na druge ponuđače koja to i koristi kako bi Lutriji BiH ponudila nepovoljnije uslove. Ugovorni organ je odbio da izmeni ovako postavljen uslov u tenderskoj dokumentaciji navodeći sledeće u odgovoru na pitanja: „Korporativna i menadžerska odluka Ugovornog organa je da se nabave mobilni terminali sa softverom, što je i predviđeno planom nabavki za 2020. godinu, te nemate osnova objašnjavati šta i kako treba nabavljati. Napominjemo da ovakve isporuke rade svi respektabilni proizvođači namjenskih lutrijskih terminala kao što su SG, Intralot, LGT i drugi.”

„Državna lutrija Srbije” d.o.o. Beograd nije uspeła da pronađe proizvođača lutrijskih terminala LGT. Kao stalni član Svetske i Evropske lutrijske organizacije i izlagač na sajmovima lutrijske opreme širom sveta nikada nismo čuli za kompaniju LGT. Naime, lutrije često nabavljaju softver i hardver odvojeno jer je reč o različitoj vrsti proizvoda koji se može nabavljati kroz odvojene nabavke. Napominjemo, da ovako postavljen uslov nije ni od kakvog značaja za ovu nabavku, pre svega iz razloga što, primera radi, softversko rešenje Državne lutrije Srbije funkcioniše sa downtime vremenom 0 već duži niz godina u 3 različite lutrije na preko 3000 terminalskih uređaja različitih proizvođača.

Na ovakav način, postavljen uslov umanjuje konkurenciju, odnosno svodi je na jednog ponuđača. Takođe, ovako postavljen uslov daje prednost ponuđaču „Nirvana” doo Zagreb jer u praksi ovakav način isporuke nije uobičajen.

Opreza radi, Državna lutrija Srbije ovde skreće pažnju da ugovorni organ zahteva da je ponuđač isporučio zajedno i uplatne terminale, ali i softver zajedno sa navedenim terminalima. Istraživanjem tržišta, dolazi se do podataka da ni jedan od eventualnih potencijalnih ponuđača ne isporučuje uplatne terminale zajedno sa softverom. Upravo iz navedenog razloga, osim već pomenute Nirvana doo Zagreb, niti jedan od ponuđača neće moći da učestvuje, Ugovorni organ je ovakvim postupanjem potpuno ograničio pravičnu i aktivnu konkurenciju, na koji način je postupio suprotno opštim principima Zakona i obesmislio svrhu omogućavanja konkurencije, a koja se pre svega odnosi na najefikasnije korišćenje javnih sredstava.

Žalilac je predložio Ugovornom organu i da ukoliko ovakav uslov mora da ostane, onda bar da bude izmenjen na način da će biti prihvatljivo da su uplatni terminali i softveri isporučeni u razdvojenim ugovorima. Na ovaj način konkurencija bi bila omogućena, a Ugovorni organ bi bio siguran da radi sa ponuđačima koji nabavku mogu da izvrše, što bi trebalo da je jedino i bitno. Međutim, ovako definisan uslov za Ugovorni organ izgleda da nije bio prihvatljiv, što je jedan od dokaza da Ugovorni organ uslove propisuje kako bi ograničio konkurenciju a ne kako bi odredio minimum kvalifikacionih uslova.

Imajući u vidu navedeno, načinom na koji je propisan uslov za tehničku i profesionalnu sposobnost- da ponuđač poseduje minimalno izvršena 2 (dva) ugovora koji se odnose na isporuku mobilnih terminala sa softverom za priređivanje klasičnih igara na sreću u prethodne 3 (tri) godine (2017, 2018. i 2019. godina), ugovorni organ ograničava konkurenciju među ponuđačima, diskriminiše određeni broj potencijalnih ponuđača, a što je u direktnoj suprotnosti sa članom 44. stav 3) Zakona, koji utvrđuje da „postavljeni uslovi ne smiju inati ograničavajući karakter na konkurenciju i moraju biti jasni i precizni“, a posebno ne smeju onemogućavati bilo kog ponuđača da učestvuje u postupku javne nabavke korišćenjem diskriminatorских uslova.

Članom 64. stav 2) Zakona utvrđeno je sledeće: „Ugovorni organ dužan je u tenderskoj dokumentaciji razraditi kriterij ekonomski najpovoljnije ponude na način da definira i detljno razradi podkriterije za ocjenu u skladu sa prirodom i svrhom konkretnog predmeta nabavke...“ U tenderskoj dokumentaciji na strani 8. pod tačkom 7) određen je kao kriterij za dodjelu ugovora „ekonomski najpovoljnija ponuda“ i da se ugovor dodeljuje ponuđaču koji je dobio najviši broj bodova, u skladu sa niže navjedenim kriterijima. Ponude se ocjenjuju na osnovu slijedećih kriterija:

- a) cijena 70%
- b) rok isporuke 30%."

„Državna lutrija Srbije“ d.o.o. Beograd je dana 23.04.2020. godine sugerisala Ugovornom organu da promeni deo vezan za kriterijume za dodelu ugovora i to tako da rok isporuke ne ulazi u kriterijume jer isti daje ogromnu prednost firmi Nirvana doo iz Zagreba u odnosu na druge ponuđače imajući u vidu da ista već poseduje terminalski softver koji drugi ponuđači moraju da razviju.

Ugovorni organ je odgovorio: „Kriterij za dodjelu ugovora u predmetnoj nabavci određen je u skladu sa Zakonom. Vaše tvrdnje da se ovim kriterijem daje nekome prednost temeljite na pretpostavkama, što je neprihvatljivo. Isto tako, dobro znate da u predmetnom postupku, potencijalni ponuđač može imati više bodova ukoliko je dao duži rok isporuke kao i nižu cijenu od drugih ponuđača, s obzirom da najniža cijena u predmetnoj nabavci donosi 70 bodova.“

„Državna lutrija Srbije“ d.o.o. Beograd ističe da se tvrdnje ne temelje na pretlostavkama, već na činjenici da ugovorni organ već duži niz godina daje prednost jednom ponuđaču i to Nirvana d.o.o. Zagreb, pa tako i ovaj put i to na sledeći način: Tehničkom specifikacijom zahtevaju se mobilni terminali sa terminalskim softverom pri čemu se ne boduje samo cena, već i rok isporuke u uslovima gde firma Nirvana doo iz Zagreba ima već gotov softver koji može da isporuči praktično odmah, za razliku od drugih ponuđača koji bi isti morali da razviju tako da bude kompatibilan sa serverom Nirvane doo iz Zagreba. Državna lutrija Srbije spremna je da terminale ponudi ugovornom organu po nabavnoj ceni bez ikakve zarade i uz to ponudi moderan softver bez naknade međutim ni to nije dovoljno da Državna lutrija Srbije niti bilo koji drugi ponuđač dobije ovaj tender, jer je ugovorni organ odredio procenat kriterijuma roka isporuke na takav

način da ovu javnu nabavku ne može dobiti niko osim firme Nirvana doo iz Zagreba, jer je nadomestiti rok isporuke cenom nemoguće. Terminali zahtevani tehničkom dokumentacijom kineske su proizvodnje i Nirvana doo iz Zagreba kao i Državna lutrija Srbije ili bilo koji drugi ponuđač mora ih nabaviti na tržištu no određenoj ceni. Zahtevom da softver mora biti kompatibilan sa serverom firme Nirvana doo iz Zagreba i bodovanjem roka isporuke, ugovorni organ onemogućava druge ponuđače da učestvuju u postupku, jer jedino „Nirvana“ d.o.o. Zagreb može isporučiti softver odmah, odnosno čak ga i ne mora ra isporučiti jer ugovorni organ već koristi taj softver. Svi drugi ponuđači moraju softver prilagoditi serveru firme Nirvana d.o.o. Beograd što ih stavlja u daleko lošiji položaj od firme Nirvana doo iz Zagreba.

Matematički to izgleda ovako. Mobilni terminal specifikiran u ovoj nabavci sa svim troškovima (prevoz, carina...) može da se nabavi no ceni od 510 km. Ovo znači da kada bi mi kao ponuđač hteli da učestvujemo u nabavci, i da pri tome se odrekemo bilo kakve zarade, pa čak i da budemo u gubitku, cena bi iznosila 204.000,00 km. Rok isporuke bi bio minimum 30 dana. Dakle, ovo je situacija koja zapravo i nije realna. Drugi ponuđač koji se redovno javlja u postupcima javnih nabavki i uvek je zapravo jedini ponuđač, može da ponudi sledeću cenu 342.000,00 km, onoliko kolika je najveća moguća i rok isporuke od jednog dana. Softver već poseduje. U tom slučaju, Državna lutrija Srbije bi na osnovu sada predviđenog bodovanja imala 71 bod a drugi ponuđač 71,75 bodova.

Imajući u vidu navedeno, kao i činjenicu da ovako definisan kriterijum rok isporuke prednost daje jednom ponuđaču, te da ni nakon pitanja i sugestija koje je „Državna lutrija Srbije“ d.o.o. Beograd uputila ugovornom organu isti nije izmenio kriterijume, ukazujemo da je na ovaj način, odnosno, korišćenjem diskriminatorских kriterijuma, ugovorni organ onemogućio ostale ponuđače da učestvuju u konkretnom postupku javne nabavke.

Činjenica da rok isporuke čini 30% ukupnog broja bodova dovodi u neravnopravan položaj sve potencijalne ponuđače i prednost daje ponuđaču Nirvana d.o.o. Zagreb. S tim u vezi, „Državna lutrija Srbije“ d.o.o. Beograd ističe da ugovorni organ nije učinio opravdanim predviđeni kriterijum koji se odnosi na rok isporuke, niti ga je doveo u logičku vezu sa prirodom i svrhom konkretnog predmeta nabavke, te je ovako postavljenim kriterijumom povredio odredbe člana 64. stav 2) Zakona.

Dalje, „Državna lutrija Srbija“ d.o.o. Beograd je u dodatnim pojašnjenjima tražila od ugovornog organa da navede tehničke karakteristike Nirvaninog serverskog rešenja, kao i da li poseduje neophodna autorska i druga prava za korišćenje Nirvaninog serverskog sistema na ovaj način, jer bez navođenja tehničkih karakteristika Nirvaninog serverskog rešenja drugi ponuđači su onemogućeni da razviju terminalski softver i daju procenu vremena za razvoj istog. Bez specifikacije Nirvaninog serverskog rešenja onemogućeni smo da dostavimo ponudu. Takođe, naveli smo da je potrebno naročito specificirati:

- Opis poruka koje se koriste za razmenu između terminala i servera

- Na koji način treba serijalizovati ove poruke pre slanja ka Nirvaninom serveru
- Na koji način se podaci šalju ka Nirvaninom serveru odnosno koji protokol se koristi za razmenu podataka
- Algoritam koji se koristi za čuvanje barkodova sa potvrda o uplati i način na koji se isti prosleđuje do serverskog sistema.
- Potrebno je omogućiti testno okruženje sa Nirvaninim serverskim softverom kako bi mogli da testiramo terminalsku aplikaciju.
- Potrebno je navesti koji server za upravljanje bazama podataka koristi softver firme Nirvana doo kako bismo sagledali da li posedujemo inženjere sa poznavanjem istog jer je isto neophodno za razvoj terminalskog softvera.
- Kao i druge detalje serverskog softvera firme Nirvana neophodnih za razvoj terminalske aplikacije kompatibilne sa ovim serverskim sistemom.

Takođe, na strani 18. tenderske dokumentacije navedeno je "Terminalski software komunicira sa centralnim serverskom sistemom koju je isporučila firma Nirvana d.o.o. Zagreb." Ugovorni organ nigde nije specificirao API za pristup serverskom sistemu firme Nirvana doo iz Zagreba i druge neophodne podatke bez čega drugi ponuđači ne mogu prilagoditi ili napraviti svoja rešenja!!!

Na pitanje Državne lutrije Srbije dobijen je odgovor da se obratino firmi Nirvana doo iz Zagreba !!! Postavljamo pitanje da li je ovu javnu nabavku raspisala firma Nirvana doo iz Zagreba ili Lutrija BiH ? Neverovatno je i neprihvatljivo da Ugovorni organ zainteresovane ponuđače upućuje na druge ponuđače u ovom postupku. Zapravo, od kada postoji sistem javnih nabavki prvi put smo videli ovakav slučaj. Državna lutrija Srbije ne želi da kontaktira druge ponuđače jer želi da učestvuje na javnoj nabavci koju je raspisao ugovorni organ, koja je po zakonima BiH dužna da nam obezbedi neophodne podatke. Napominjemo da bez tehničkih detalja serverskog sistema nije moguće razviti traženu aplikaciju !!! Na ovaj način omogućeno je učešće jedino firmi Nirvana doo iz Zagreba, odnosno omogućeno je firmi koja je do sada dobijala sve tendere da bira ko će da učestvuje u ovom postupku.

Takođe postavljeno je i pitanje da li su obezbeđena autorska prava oko ovakve nadogradnje sistema firme Nirvana doo iz Zagreba.

Dalje, „Državna lutrija Srbije“ d.o.o. Beograd postavila je i sledeće pitanje ugovornom organu:

„Na strani 18. tenderske dokumentacije navedeno je “Ponuđač može izvršiti potrebna testiranja u prostorima ugovornog organa sa konekcijom na testni centralni serverski transakcioni sistem uz prethodnu najavu”. Međutim bez navođenja detalja opisanih gore ponuđači su onemogućeni da bilo šta testiraju u prostoru ugovornog organa jer ne mogu da razviju aplikaciju koju bi testirali. S obzirom da specifikacija Nirvaninog serverskog rešenja nije ni objavljena drugim ponuđačima je ostavljeno vreme do završetka postupka da razviju aplikaciju bez navođenja detalja šta je

potrebno razviti. Takođe imajući u vidu trenutnu situaciju sa virusom Covid19, onemogućeni smo da učestvujemo i zbog zatvaranja putničkog saobraćaja između dve države. Naime, kako su granice zatvorene nismo u mogućnosti da doputujemo u BiH i da vršimo testiranja u prostorijama ugovornog organa.

Ugovorni organ je odgovorio kako sledi:

„Obzirom da je Lutrija BiH korisnik centralnog serverskog sistema i da ne posjeduje izvorni kod, na koji autorska prava polaže firma Nirvana d.o.o. iz Zagreba, nismo u mogućnosti dati nikakve specifikacije centralnog serverskog sistema. S tim u vezi, za sve informacije o radu centralnog serverskog sistema možete se obratiti firmi Nirvana d.o.o. Zagreb.

Zakon o javnim nabavkama BiH ne propisuje da ugovorni organ ne može nabavljati robe ili usluge u slučaju pandemije ili vjerskih praznika, niti je Vijeće ministara BiH donijelo odluku o obustavi primjene Zakona zbog pandemije.

Važno je napomenuti, da su zbog pandemije i proglašenog vanrednog stanja svi objekti u kojima Lutrije BiH obavlja djelatnost zatvoreni, te se jedino poslovanje Lutrije BiH obavlja putem zastupnika kao što su trafike, benzinske pumpe i slično.

Iz tog razloga je i objavljena predmetna nabavka, a sve sa ciljem obavljanja djelatnosti putem novih i postojećih zastupnika.

Ukoliko niste u mogućnosti da izvršite testiranja u prostorijama ugovornog organa, možete uz ponudu dostaviti uzorak i gdje će ugovorni organ izvršiti testiranja i isto možemo obaviti putem video linka."

Postavlja se pitanje kako da dostavimo uzorak aplikacije ukoliko tehničkom specifikacijom nije navedeno kako da se povežemo sa serverom Nirvane doo iz Zagreba i ugovorni organ odbija da istu navede ?! Takođe očekuje se da ponuđači izrade ovu aplikaciju do momenta otvaranja ponude što je nemoguće !!! Aplikaciju do dana otvaranja ponude može da dostavi jedino firma Nirvana jer je već poseduje.

Članom 53. stav 1) Zakona utvrđeno je sledeće „Ugovorni organ dužan je pripremiti tendersku dokumentaciju u skladu s odredbama ovog zakona i podzakonskim aktima. U tenderskoj dokumentaciji ugovorni organ daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupku dodjele ugovora, a koji su kandidatima/ponuđačima dovoljni za pripremu zahtjeva za učešće, odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi".

Članom 53. stav 3) tačka d) i e) Zakona utvrđeno je sledeće, tenderska dokumentacija sadrži minimalno sledeće informacije:

- opis robe, usluga ili radova,

- količinske specifikacije za robu ili opis posla ili zadatka za usluge i radove i tehničke specifikacije.

Članom 54. stav 1) Zakona utvrđeno je da „Tehničke specifikacije moraju svim ponuđačima omogućiti jednak i nediskriminirajući pristup nadmetanju.”

Navedenim članovima Zakona propisano je da Naručilac određuje tehničke specifikacije u vidu karakteristika ili funkcionalnih zahteva koji moraju biti dovoljno precizni i jasni kako bi ponuđači mogli da pripreme odgovarajuće ponude.

Upravo i sam Ugovorni organ u svojim odgovorima potvrđuje da ne poseduje precizne podatke na osnovu kojih bi mogli da pripremimo ponudu. Umesto toga upućuje nas na ponuđača koji je do sada dobio sve nabavke čiji su predmet upravo bili terminali sa softverom.

„Državna lutrija Srbije” d.o.o. Beograd ističe da je ugovorni organ kriterijume za dodelu ugovora, kao i tehničke specifikacije predmeta nabavke specificirao na takav način da je onemogućio nadmetanje više ponuđača, na koji način je diskriminisao sve ponuđače osim Nirvana doo Zagreb.

Još jednom navodimo samo neke postupke gdje je ponuđač za koga je i pripremljena ova tenderska dokumentacija dobijao ugovore:

Ugovorni organ je sprovodio postupak javne nabavke broj 114/16, a ukupna cijena Terminala sa komunikacijskim i aplikativnim softverom iznosila je 509.102,55 KM bez PDV-a.

Dokaz: Obavještenje o dodjeli ugovora 523-1-1-111-5-62/16.

2017-e godine izabran je ponuđač „Nirvana” doo Zagreb za nabavku broj 131/17 gdje je ukupna cijena Terminala sa komunikacijskim i aplikativnim softverom iznosila 509.102,55 KM bez PDV-a.

Dokaz: Obavještenje o dodjeli ugovora 523-1-1-125-5-83/17.

Ugovorni organ je 2018. godine u otvorenom postupku za javnu nabavku broj 120/18, za 50 Uplatnih terminala sa perifernom opremom i komunikacijskim i aplikativnim softverom izabrao ponudu ponuđača Nirvana d.o.o. Zagreb po ceni od 511.058,38 KM bez PDV-a.

Dokaz: Obavještenje o dodjeli ugovora 523-1-1-111-5-82/18.

Takođe, napominjemo da se „Državna lutrija Srbije” d.o.o. Beograd već žalila na slične postupke javne nabavke ugovornog organa i to na pregovarački postupak bez objave obaveštenja broj 184/18 od 09.11.2018. godine kada je suprotno Zakonu ugovor dodeljen ponuđaču Nirvana doo Zagreb i Tendersku dokumentaciju u otvorenom postupku javne nabavke za nabavku roba, uplatni i mobilni terminali sa softverom za primanje uplate i isplate dobitaka klasičnih igara na sreću, Evidencijski broj nabavke: 090/19, broj obavještenja o nabavci 523-1-1-89-3-66/19, kada

je takođe suprotno odredbama Zakona o javnim nabavkama ponuđaču Nirvana doo Zagreb dodeljen ugovor.

Uzimajući u obzir sve navedeno, odnosno da je ceo postupak javne nabavke postavljen u suprotnosti sa osnovnim principima Zakona o javnim nabavkama, da je namera da se onemogući konkurencija u postupku javne nabavke, da je namera bila da se netransparentno i neefikasno troše javna sredstva, Državna lutrija Srbije predlaže da se u potpunosti poništi ovaj postupak ili da Ugovorni organ tendersku dokumentaciju uskladi sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, tako što će svim potencijalnim ponuđačima omogućiti pripremu i podnošenje ponude u predmetnom postupku.

Državna lutrija Srbije d.o.o. traži povraćaj svih sredstava koja će uplatiti na ime administrativne takse u postupku po žalbi.

Ugovorni organ je aktom broj 01-49-1214-2/20 od 04.05.2020. godine dostavio izjašnjenje na navode žalbe u kojem između ostalog navodi:

Na osnovu člana 100. stav 5. Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, br. 39/14), postupajući po žalbi Državne lutrije Srbije d.o.o. Beograd, Republika Srbija, zaprimljene elektronskim putem dana 30.04.2020. godine, izjavljene na tendersku dokumentaciju br. 1122-2-FN/20 od 17.04.2020. godine, za nabavku roba, mobilni uplatni terminali sa softverom za primanje uplate/isplate klasičnih igara na sreću, Nadzorni odbor Lutrije BiH dana 04.05.2020. godine, donio je izjašnjenje na žalbu.

1. Žalba je dopuštena, pravovremena i izjavljena od ovlaštene osobe.
2. Konstatuje se da je žalba žalitelja Državne lutrije Srbije d.o.o. Beograd, Republika Srbija, neosnovana.
3. Žalba, Izjašnjenje na žalbu i kompletan predmetni spis se proslijeđuje URŽ.

Dana 17.04.2020. godine, Odlukom direktora Lutrije BiH pokrenut je otvoreni postupak javne nabavke br. 061 /20, koji za predmet ima nabavku roba, mobilni uplatni terminali sa softverom za primanje uplate/isplate klasičnih igara na sreću.

Predmetna javna nabavka, odnosno Obavještenje o istoj, objavljeno je dana 17.04.2020. godine na portalu javnih nabavki pod brojem 523-1-1-68-3-35/20. Tenderska dokumentacija za predmetnu javnu nabavku postavljena je na portalu javnih nabavki u sistemu „E-nabavke“.

Dana 30.04.2020. godine Lutrija BiH je elektronskim putem zaprimila žalbu žalitelja Državne lutrije Srbije d.o.o. Beograd, Republika Srbija, na tendersku dokumentaciju broj 1122-2-FN/20 od 17.04.2020. godine, za nabavku roba^ mobilni uplatni terminali sa softverom za primanje uplate/isplate klasičnih igara na sreću.

Žalitelj navodi da Žalbu podnosi zbog povreda odredaba postupka i pogrešne primjene materijalnog prava.

Žalitelj navodi da je Ugovorni organ postupio suprotno odredbama člana 44. stav 3), 53. stav 1), 54. stav 1) i 64 stav 1) i 2) Zakona o javnim nabavkama BiH.

Razmatrajući žalbu Državne lutrije Srbije d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: žalitelj), Ugovorni organ navodi slijedeće:

U prvom žalbenom navodu, žalitelj navodi da Ugovorni organ zahtijeva tenderskom dokumentacijom minimalno izvršena 2 (dva) ugovora koji se odnose na isporuku mobilnih terminala sa softverom za priređivanje klasičnih igara na sreću u prethodne 3 (tri) godine (2017., 2018. i 2019. godina), te da ovako postavljen uslov daje prednost određenom ponuđaču.

U vezi sa istaknutim navodom, ističemo sljedeće:

U članu 49. Zakona (Tehnička i profesionalna sposobnost u postupku nabavke robe), u postupku javne nabavke robe ugovorni organ može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti ponuđača, navedeno je:

a) spisak izvršenih ugovora u skladu sa članom 48. stav (2) ovog zakona, a koji su u vezi s predmetnom nabavkom, za period ne duži od tri godine ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuđač registriran, odnosno počeo sa radom prije manje od tri godine.

U članu 7. Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda („Službeni glasnik BiH“ broj 90/14), način određivanja minimalnih zahtijeva sposobnosti kandidata ili ponuđača, navedeno je:

(4) Ako ugovorni organ od kandidata/ponuđača kao dokaz tehničke i profesionalne sposobnosti traži popis ugovora, smatra se da je uslov:

a) u vezi sa predmetom nabavke, odnosno grupom predmeta nabavke, ako se traži dokaz o izvršenju istog ili sličnog, odnosno istih ili sličnih ugovora kao što je predmet nabavke, odnosno lota.

S obzirom da je predmet nabavke mobilni uplatni terminali sa softverom za primanje uplate/isplate klasičnih igara na sreću, uslovi tehničke i profesionalne sposobnosti u tenderskoj dokumentaciji određeni su u skladu sa Zakonom.

Vidljivo je da ugovorni organ nije zahtijevao vrijednost izvršenih ugovora, odnosno da njihov zbirni iznos nije viši od procjenjene vrijednosti nabavke, kako je navedeno u članu 7. stav (4) tačka b) pod 2) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda („Službeni glasnik BiH“ broj 90/14), čime je omogućeno svim potencijalnim ponuđačima da dostave ponude, dakle minimalno izvršena 2 (ugovora) kao što je predmet nabavke bilo koje vrijednosti.

Žalitelj dalje ističe, da je istraživanjem tržišta došao do podatka da niti jedan od potencijalnih ponuđača ne isporučuje uplatne terminale sa softverom, međutim žalitelj u žalbi ne dostavlja dokaze o kojem se istraživanju radi, kojeg tržišta i itd. Tržište igara na sreću je veliko, kako na evropskom tako i na svjetskom nivou. Žalitelj sam u žalbi navodi da lutrije često nabavljaju softver i hardver odvojeno, što znači da nije uvijek i da nije stalno.

Na web stranici žalitelja <https://www.lutrija.rs/News?pArticleID=3028>, print screen stranice dostavljamo u prilogu, nalazi se informacija koja je dostupna javnosti sa naslovom "Državna lutrija Srbije nastavlja da izvozi svoje informatičko rješenje", i gdje se, između ostalog, navodi: „Državna lutrija Srbije nastavlja sa usješnim poslovanjem i implementacijom informatičko-poslovnog rješenja na inostranim tržištima. Bilježi se i novi plasman lutrijskog informacionog sistema Avalon na makedonsko tržište. U pitanju je sveobuhvatno rješenje koje uključuje lutrijski softver za operativno priređivanje klasičnih igara na sreću zajedno sa lokalno razvijenim hardverskim rješenjima na koje je tim Državne lutrije Srbije veoma ponosan.“

Dalje se na web stranici navodi da je isti sistem isporučen i za Lutriju Republike Srpske.

Dakle, kontradiktorne su tvrdnje žalitelja da niko ne isporučuje hardver i softver zajedno, kada je i sam isporučio informacioni sistem koji uključuje zajedno i hardverska i softverska rješenja za dvije lutrijske organizacije.

Ističemo da je korporativna i menadžerska odluka Ugovornog organa da se nabave mobilni terminali sa softverom, što je i predviđeno planom nabavki za 2020. godinu i koje je objavljeno na internet stranici Ugovornog organa.

U drugom žalbenom navodu, žalitelj navodi da je ugovorni organ odredio kriterij ekonomski najpovoljnije ponude, da je kriterijum diskriminatoran, te da se ovakvim kriterijem daje ogromna prednost potencijalnom ponuđaču "Nirvana" d.o.o. Zagreb.

Članom 64. Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, broj 39/14) propisano je kako slijedi:

- Ugovorni organ dodjeljuje ugovor na osnovu jednog od sljedećih kriterija:

- a) ekonomski najpovoljnija ponuda ili
- b) najniža cijena.

- Ugovorni organ dužan je u tenderskoj dokumentaciji razraditi kriterij ekonomski najpovoljnije ponude na način da definira i detaljno razradi potkriterije za ocjenu, u skladu sa prirodom i svrhom konkretnog predmeta nabavke. Potkriteriji mogu biti: kvalitet predmeta nabavke, cijena, tehnička sposobnost predmeta nabavke, funkcionalne i ekološke karakteristike, operativni troškovi, ekonomičnost, postprodajni servis i tehnička pomoć, rok isporuke ili rok za izvršenje i si, uz obavezu da se u tenderskoj dokumentaciji utvrdi precizna metodologija vrednovanja svakog potkriterija.

Slijedom navedenog, ugovorni organ je odredio u predmetnoj tenderskoj dokumentaciji kriterije za dodjelu ugovora, i to:

Ugovor se dodjeljuje ponuđaču koji je dobio najviši ukupan broj bodova, u skladu sa niže navedenim kriterijima. Ponude se ocjenjuju na osnovu slijedećih kriterija:

- a) Cijena 70%
- b) Rok isporuke 30%

Ugovor se dodjeljuje ponuđaču koji je dobio najviši ukupan broj bodova. Dakle, kriterij za dodjelu ugovora u predmetnoj nabavci određen je u skladu sa Zakonom.

Neosnovane su tvrdnje žalitelja da se ovim kriterijem daje prednost potencijalnom ponuđaču, jer žalitelj ne dostavlja dokaze kojim bi dokazao ove tvrdnje.

Veoma je važno napomenuti da je ovaj ugovorni organ u 2019. godini objavio otvoreni postupak na portalu javnih nabavki pod brojem 523-1-1-89-3-66/19, i koji je za predmet nabavke imao: LOT 1 - Uplatni terminali sa perifernom opremom i softverom za primanje uplate i isplate dobitaka klasičnih igara na sreću i LOT 2 - Mobilni terminali sa softverom primanje uplate i isplate dobitaka klasičnih igara na sreću.

Za oba LOT-a ponude su dostavili žalitelj i firma „Nirvana“ d.o.o. Zagreb. Kao dokaz vam dostavljamo izjavu i nacrt ugovora ponuđača „Nirvana“ d.o.o. Zagreb po LOT-u 2 - Mobilni terminali sa softverom primanje uplate i isplate dobitaka klasičnih igara na sreću, iz čega je vidljivo da je ponuđač „Nirvana“ d.o.o. Zagreb dao rok isporuke za predmetne robe 45 dana od dana zaključenja ugovora, i to za količinu od 100 komada, dok se predmetnom tenderskom dokumentacijom zahtijeva isporuka 400 komada mobilnih terminala sa softverom.

Dakle, neosnovane i neutemeljene su tvrdnje žalitelja da potencijalni ponuđač može predmetne robe isporučiti odmah.

Nadalje, žalitelj izvodi matematičke formule, sa unaprijed određenim cijenama, te se postavlja pitanje kako žalitelj može znati kakve će cijene biti dostavljene u postupku javne nabavke. Diskreciono pravo svakog ponuđača je da formira svoju cijenu. Zakon o javnim nabavkama ne sprječava ponuđače da nude robu u skladu sa svojom poslovnom politikom, osim ako takva cijena nije neprirodno niska, te sve drugo u vezi sa cijenom ponude je stvar ponuđača i njegove poslovne politike.

Nadalje, u trećem žalbenom navodu, žalitelj ističe da je od ugovornog organa u dodatnim pojašnjenjima tražene tehničke karakteristike Nirvaninog serverskog rješenja i da bez specifikacije serverskog rješenja onemogućeni su da dostave ponudu.

Žalitelj je kroz pojašnjenja tenderske dokumentacije postavio upit ugovornom organu da li posjedujemo neophodna autorska i druga prava za korištenje Nirvaninog serverskog rješenja.

Ugovorni organ je dao stvarne informacije, da je korisnik centralnog serverskog sistema, da ne posjeduje autorska prava i izvorni kod. Autorska prava polaže firma Nirvana d.o.o. iz Zagreba, te je žalitelj upućen da se obrati navedenoj firmi.

Nije jasno zbog čega žalitelj ne želi da kontaktira navedenu firmu, kako bi dobio neophodne podatke vezane za dostavljanje ponude. Također, žalitelj ne dostavlja dokaze o učinjenim pokušajima da kontaktira firmu Nirvana d.o.o.

Specifikacijom tenderske dokumentacije omogućeno je ponuđačima da mogu izvršiti potrebna testiranja u prostorima ugovornog organa sa konekcijom na testni centralni serverski transakcioni sistem uz prethodnu najavu, a ako su ponuđači spriječeni da izvrše potrebna testiranja zbog pandemije, ugovorni organ je kroz pojašnjenje omogućio da ponuđači mogu uz ponudu dostaviti uzorak i gdje će ugovorni organ izvršiti testiranja i isto se može obaviti putem video linka.

Dakle, iz navedenog se da zaključiti da je ugovorni organ dostavio neophodne podatke vezane za ponudu.

U četvrtom žalbenom navodu, žalitelj navodi za koga je pripremljena ova tenderska dokumentacija i dostavlja postupke, odnosno obavještenja o dodjeli ugovora iz prethodnih godina.

Napominjemo da je žalitelj i u 2019. godini izjavio žalbu na tendersku dokumentaciju, kako i sam navodi, na otvoreni postupak broj 090/19, broj obavještenja 523-1-1-89-3-66/19, za nabavku uplatnih i mobilnih terminala sa softverom za primanje uplate i isplate dobitaka klasičnih igara na sreću, i tom prilikom je kao dokaze dostavio obavještenja o dodjeli ugovora iz prethodnih godina.

Rješenjem Ureda za razmatranje žalbi, filijala Mostar, broj JN2-03-07-1-1709-7/19 žalba je odbijena kao neosnovana. Istim rješenjem URŽ je ukazao na sljedeće:

„Činjenica da je određeni ponuđač dobijao ugovore u ranijim postupcima javnih nabavki kod istog ugovornog organa nije dokaz da je ugovorni organ predmetnu tendersku dokumentaciju sačinio na način da samo jedan ponuđač može učestvovati u postupku“.

Apsolutno su netočne tvrdnje žalitelja da je suprotno Zakonu o javnim nabavkama dodijeljen ugovor ponuđaču „Nirvana“ d.o.o. Zagreb na otvoreni postupak broj 090/19. Kao dokaz vam dostavljamo Odluku o poništenju postupka javne nabavke broj 659-23- SH/19/20 od 04.02.2020. godine, koja je dostavljena i žalitelju, kao i Obavještenje o poništenju postupka nabavke broj 523-1-1-89-4-20/20 od 17.02.2020. godine objavljene na portalu javnih nabavki dana 17.02.2020. godine.

S obzirom na sve naprijed navedeno, ovaj Ugovorni organ smatra da nije došlo do povrede odredaba Zakona o javnim nabavkama i konstatuje da su navodi žalitelja da je predmetna tenderska dokumentacija pripremljena za određenog ponuđača paušalni i nepotkrijepljeni dokazima, te ovim putem predlažemo da URŽ, u skladu sa Zakonom donese odluku kojom se Žalba odbija u cjelosti kao neosnovana, a samim tim i zahtjev za povrat troškova na ime administrativne takse u postupku po žalbi.

Ovaj organ je u skladu sa članom 94. stav (3) Zakona o javnim nabavkama dopisom broj JN2-03-07-1-1047-4/20 od 11.05.2020. godine dostavio žalitelju izjašnjenje ugovornog organa radi eventualnog očitovanja na isto. Žalitelj je aktom broj 2126/1 od 21.05.2020. godine dostavio odgovor na izjašnjenje ugovornog organa u kojem se između ostalog navodi:

Dana 18.05.2020. godine, Državnoj lutriji Srbije doo Beograd, dostavljeno je Izjašnjenje na žalbu Ugovornog organa. Ugovorni organ konstatovao je da je žalba neosnovana, iako se iz samog izjašnjenja može zaključiti suprotno.

Ugovorni organ u Izjašnjenju navodi sledeće: „Na web stranici žalitelja nalazi se informacija koja je dostupna javnosti sa naslovom "Državna lutrija Srbije nastavlja da izvozi svoje informatičko rješenje, i gdje se, između ostalog, navodi:

„Državna lutrija Srbije nastavlja sa usješnim poslovanjem i implementacijom informatičko-poslovnog rješenja na inostranim tržištima. Bilježi se i novi plasman lutrijskog informacionog

sistema Avalon na makedonsko tržište. U pitanju je sveobuhvatno rješenje koje uključuje lutrijski softver za operativno priređivanje klasičnih igara na sreću zajedno sa lokalno razvijenim hardverskim rješenjima na koje je tim Državne lutrije Srbije veoma ponosan." Dalje se na web stranici navodi da je isti sistem isporučen i za Lutriju Republike Srpske. Dakle, kontradiktorne su tvrdnje žalitelja da niko ne isporučuje hardver i softver zajedno, kada je i sam isporučio informacioni sistem koji uključuje zajedno i hardverska i softverska rješenja za dvije lutrijske organizacije."

Tvrdnje ugovornog organa su apsolutno netačne i mogu se sagledati iz ugovora sa navedenim lutrijskim organizacijama, te kao dokaz dostavljamo upravo ugovor sa Lutrijom Makedonije. U obe lutrije isporučen je softver bez hardvera. Državna lutrija Srbije poseduje i sopstveni hardver, ali ne uslovljava druge lutrije kupovinom istog, jer bi na taj način bila onemogućena konkurencija. Upravo zbog spajanja softvera i hardvera u jednu javnu nabavku Lutrija BiH dobija nepovoljnije uslove od jedinog ponuđača Nirvana doo iz Zagreba. Napominjemo da se oprema koja je tražena nabavlja iz Kine, firma Nirvana doo iz Zagreba istu ne proizvodi već se, uslovom isporuke hardvera i softvera u jednoj javnoj nabavci, istoj omogućava da bude jedini ponuđač jer ista firma dugi niz godina na isti način dobija javne nabavke u Lutriji BiH kao jedini ponuđač (dokaz prethodne javne nabavke).

Ugovorni organ u odgovoru tvrdi da su uslovi za kvalifikaciju u predmetnom postupku propisani u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama pozivajući se na član 48. stav 2. Zakona. U odgovoru ne navodi iz kog razloga je zanemario član 44. Zakona. U stavu 1 navedenog člana stoji da Ugovorni organ provjerava i ocjenjuje da li je ponuđač pouzdan i sposoban da izvrši ugovor u skladu sa uslovima utvrđenim u tenderskoj dokumentaciji. U stavu 2 istog člana stoji da Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji definiše uslove za kvalifikaciju na način da utvrdi minimum zahteva za kvalifikaciju ponuđača u pogledu njihove lične sposobnosti, ekonomskog i finansijskog stanja, te njihove tehničke i/ili profesionalne sposobnosti.

Dolazimo do zaključka da osnovni smisao propisivanja uslova tenderskom dokumentacijom jeste da se isti traže samo kada su zaista neophodni za realizaciju javne nabavke, odnosno izvršenja ugovora. U predmetnom slučaju LUTRIJA BOSNE I HERCEGOVINE D.O.O. to ne radi. Isti su navedeni kako bi se umanjila tj. onemogućila konkurencija što je suprotno članu 3. Zakona. Podsećamo da je Žalilac Ugovornom organu ukazao na to da ukoliko ovakav uslov mora da ostane, onda bar da bude izmenjen na način da će biti prihvatljivo da su uplatni terminali i softveri isporučeni u razdvojenim ugovorima. Na ovaj način konkurencija bi bila omogućena, a Ugovorni organ bi bio siguran da radi sa ponuđačima koji nabavku mogu da izvrše, što bi trebalo da je jedino i bitno.

Takođe, ugovorni organ u delu II navodi sledeće:

„Neosnovane su tvrdnje žalitelja da se ovim kriterijem daje prednost potencijalnom ponuđaču, jer žalitelj ne dostavlja dokaze kojim bi dokazao ove tvrdnje. Veoma je važno napomenuti da je

ovaj ugovorni organ u 2019. godini objavio otvoreni postupak na portalu javnih nabavki pod brojem 523-1-1-89-3-66/19, i koji je za predmet nabavke imao: LOT 1 - Uplatni terminali sa perifernom opremom i softverom za primanje uplate i isplate dobitaka klasičnih igara na sreću i LOT 2 - Mobilni terminali sa softverom primanje uplate i isplate dobitaka klasičnih igara na sreću.

** Za oba LOT-a ponude su dostavili žalitelj i firma „Nirvana“ d.o.o. Zagreb. Kao dokaz vam dostavljamo izjavu i nacrt ugovora ponuđača „Nirvana“ d.o.o. Zagreb no LOT-u 2 - Mobilni terminali sa softverom primanje uplate i isplate dobitaka klasičnih igara na sreću, iz čega je vidljivo da je ponuđač „Nirvana“ d.o.o. Zagreb dao rok isporuke za predmetne robe 45 dana od dana zaključenja ugovora, i to za količinu od 100 komada, dok se predmetnom tenderskom dokumentacijom zahtijeva isporuka 400 komada mobilnih terminala sa softverom...*

Nadalje, žalitelj izvodi matematičke formule, sa unaprijed određenim cijenama, te se postavlja pitanje kako žalitelj može znati kakve će cijene biti dostavljene u postupku javne nabavke“.

U ovom pitanju Ugovornog organa zapravo se kriju i svi odgovori. Morao se Ugovorni organ zapitati odakle smo mogli znati i da će u prošlom postupku nabavke terminala sa softverom, broj 090/19 da se pojavi samo jedan ponuđač (uz žalioca) i da će ponuditi cenu koja se gotovo poklapa sa procenjenom vrednosti nabavke ? Kako smo znali koji ponuđač će biti izabran kao najpovoljniji i sa približno kojom cenom čim smo izvršili uvid u tendersku dokumentaciju ? Kako to znamo i sada ? Zapravo, čudno nam je da se to do sada samo Ugovorni organ zapitao a ne i neki drugi nadležni organi u BiH.

Tvrdnje da se ovim kriterijumom daje prednost firmi Nirvana doo iz Zagreba su apsolutno dokazane i u samoj žalbi navedeni su dokazi.

U delu III ugovorni organ navodi:

„Ugovorni organ je dao stvarne informacije, da je korisnik centralnog serverskog sistema, da ne posjeduje autorska prava i izvorni kod. Autorska prava polaže firma Nirvana d.o.o. iz Zagreba, te je žalitelj upućen da ce obrati navedenoj firmi. Nije jasno zbog čega žalitelj ne želi da kontaktira navedenu firmu, kako bi dobio neophodne podatke vezane za dostavljanje ponude. Također, žalitelj ne dostavlja dokaze o učinjenim pokušajima da kontaktira firmu Nirvana d.o.o. Specifikacijom tenderske dokumentacije omogućeno je ponuđačima da mogu izvršiti potrebna testiranja u prostorima ugovornog organa sa konekcijom na testni centralni serverski transakcioni sistem uz prethodnu najavu, a ako su ponuđači spriječeni da izvrše potrebna testiranja zbog pandemije, ugovorni organ je kroz pojašnjenje omogućio da ponuđači mogu uz ponudu dostaviti uzorak i gdje će ugovorni organ izvršiti testiranja i isto ce može obaviti putem video linka. Dakle, iz navedenog ce da zaključiti da je ugovorni organ dostavio neophodne podatke vezane za ponudu.“

Ugovorni organ nije dostavio neophodne podatke jer se bez tehničke specifikacije servera ne može razviti terminalska aplikacija. Umesto da objavi tehničku dokumentaciju serverskog softvera upućeni smo na firmu Nirvana doo iz Zagreba. Nisu dostavljeni ni podaci na koji način da kontaktiramo ovu privatnu firmu koja, prema nama dostupnim podacima, od državnih lutrija jedino Lutriji BiH isporučuje svoj softver. Pomenuta firma nije prisutna ni na jednom sajmu lutrijske opreme, niti je pridruženi član Svetske i Evropske lutrijske organizacije. Državna lutrija Srbije ističe da želi da učestvuje na transparentnom postupku javne nabavke Lutrije BiH gde je lutrija dužna no zakonu da se prema svim ponuđačima ponaša jednako i nediskriminirajuće, da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju i učini dostupnim sve neophodne podatke za učestvovanje svih zainteresovanih strana. Postavlja se pitanje zašto se na naše pitanje da se omogući tehnička dokumentacija bez koje nijedan drugi ponuđač osim firme Nirvana doo iz Zagreba ne može da učestvuje, upućujemo na privatnu firmu iz Zagreba umesto da organ koji je raspisao nabavku omogući tehničku dokumentaciju? Na ovaj način postupka se suprotno i članu 3. stav 1 Zakona. Podsećamo da je Ugovorni organ dužan da postupka transparentno, da se u postupku javne nabavke prema kandidatima/ponuđačima ponaša jednako i nediskriminirajuće, na način da obezbijedi pravednu i aktivnu konkurenciju, s ciljem najefikasnijeg korišćenja javnih sredstava, u vezi sa predmetom nabavke i njegovom svrhom.

U delu IV Lutrija BiH navodi: „U četvrtom žalbenom navodu, žalitelj navodi za koga je pripremljena ova tenderska dokumentacija i dostavlja postupke, odnosno obavještenja o dodjeli ugovora iz prethodnih godina. Napominjemo da je žalitelj i u 2019. godini izjavio žalbu na tendersku dokumentaciju, kako i sam navodi, na otvoreni postupak broj 090/19, broj obavještenja 523-1-1-89-3-66/19, za nabavku uplatnih i mobilnih terminala sa softverom za primanje uplate i isplate dobitaka klasičnih i igara na sreću, i tom prilikom je kao dokaze dostavio obavještenja o dodjeli ugovora iz prethodnih godina.

Rješenjem Ureda za razmatranje žalbi, filijala Mostar, broj JN2-03-07-1 -1709-7/19 žalba je odbijena kao neosnovana. Istim rješenjem URŽ je ukazao na sljedeće:

„Činjenica da je određeni ponuđač dobijao ugovore u ranijim postupcima javnih nabavki kod istog ugovornog organa nije dokaz da je ugovorni organ predmetnu tendersku dokumentaciju sačinio na način da samo jedan ponuđač može učestvovati u postupku.”

Ugovorni organ u svom izjašnjenju je propustio da napiše da je Državna lutrija Srbije na navedeno rešenje uputila tužbu upravnom sudu i da je postupak javne nabavke na kraju novim rešenjem obustavljen, jer su se sve naše tvrdnje ispostavile kao tačne, odnosno da je jedina firma koja je mogla ispuniti uslove javne nabavke bila firma Nirvana doo iz Zagreba.

Tačne su tvrdnje Žalioca da je Odlukom koja nije doneta u skladu sa Zakonom Nirvana doo iz Zagreba izabrana kao najpovoljniji ponuđač, tj da joj je dodeljen ugovor. Tačno je i da taj Ugovor nije potpisan jer je postupak sproveden suprotno Zakonu o javnim nabavkama i morao je da bude poništen.

Državna lutrija Srbije ističe da je predmetna konkursna dokumentacija i ovaj put sastavljena na način da jedini ponuđač može da bude firma Nirvana doo iz Zagreba.

Ovaj organ je po službenoj dužnosti, prije razmatranja žalbe, utvrđivao dopuštenost, blagovremenost, te da li je žalba izjavljena od ovlaštene osobe, shodno članu 109. Zakona o javnim nabavkama. Pored navedenog, ovaj organ je, prije razmatranja žalbe utvrđivao ispunjenost uslova u smislu odredbe člana 105. i člana 108. stav (3) Zakona o javnim nabavkama i utvrdio da su ispunjeni uslovi za postupanje po istoj na način kako definišu odredbe navedenih članova Zakona.

Nakon što su prednje pretpostavke preispitane, prema stanju u spisu, ovaj organ je uvidom u dostavljenu dokumentaciju, te analizom svakog dokaza pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi, a u odnosu na žalbene navode i propisani zakonski postupak, utvrdio da je potrebno žalbu usvojiti kao djelimično osnovanu.

Žalba je djelimično osnovana.

Žalitelj navodi kako je ugovorni organ prilikom izrade tenderske dokumentacije broj: 1122-2-FN/20 od 17.04.2020. godine postupio suprotno odredbama čl. 44. stav 3), 53. stav 1), 54. stav 1) i 64. st. 1) i 2) Zakona. Naime, članom 44. stav 3) Zakona utvrđeno je da „*Minimum kvalifikacionih uslova koje ugovorni organ odredi za kandidate/ponuđače, kao i dokumenti koji su potrebni za njihovo dokazivanje obavezno treba da budu srazmjerni predmetu javne nabavke i u skladu s njim. Postavljeni uslovi ne smiju imati ograničavajući karakter na konkurenciju i moraju biti jasni i precizni*“. Ugovorni organ zahtjeva tenderskom dokumentacijom da ponuđač posjeduje minimalno izvršena 2 (dva) ugovora koji se odnose na isporuku mobilnih terminala sa softverom za priređivanje klasičnih igara na sreću u prethodne 3 (tri) godine (2017, 2018. i 2019. godina).

Ovaj organ je uvidom na stranicu 5 tenderske dokumentacije ugovornog organa utvrdio kako je ugovorni organ tačkom 4) Tehnička i profesionalna sposobnost – član 48-51. Zakona zahtjevao od ponuđača da imaju minimalno izvršena dva ugovora koji se odnose na isporuku mobilnih terminala sa softverom za priređivanje klasičnih igara na sreću u prethodne 3 (tri) godine (2017, 2018. i 2019. godina).

Članom 49. tačka a) Zakona o javnim nabavkama propisano je slijedeće:

U postupku javne nabavke robe ugovorni organ može zahtijevati jedan ili više dokaza o tehničkoj i profesionalnoj sposobnosti kandidata/ponuđača, i to:

a) spisak izvršenih ugovora u skladu s članom 48. stav (2) ovog zakona, a koji su u vezi s predmetnom nabavkom, za period ne duži od tri godine ili od datuma registracije, odnosno početka poslovanja, ako je kandidat/ponuđač registriran, odnosno počeo s radom prije manje od tri godine.

Pored toga, članom 7. stav (4) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda („Službeni glasnik BiH“ broj 90/14 i 20/25), Način određivanja minimalnih zahtijeva sposobnosti kandidata ili ponuđača, navedeno je:

(4) Ako ugovorni organ od kandidata/ponuđača kao dokaz tehničke i profesionalne sposobnosti traži popis ugovora, smatra se da je uslov:

a) u vezi sa predmetom nabavke, odnosno grupom predmeta nabavke, ako se traži dokaz o izvršenju istog ili sličnog, odnosno istih ili sličnih ugovora kao što je predmet nabavke, odnosno lota.

Imajući u vidu da su predmet nabavke **mobilni uplatni terminali sa softverom** za primanje uplate/isplate klasičnih igara na sreću, uslovi tehničke i profesionalne sposobnosti u tenderskoj dokumentaciji određeni su u skladu sa odredbama člana 49. Zakona o javnim nabavkama, kao i članom 7. stav (4) Uputstva za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, pa slijedom navedenog, ovaj organ utvrđuje ovaj žalbeni navod **neosnovanim**.

Dalje, žalitelj navodi da je ugovorni organ odredio kriterij ekonomski najpovoljnije ponude, da je kriterijum diskriminatoran, jer se ovakvim kriterijem daje ogromna prednost potencijalnom ponuđaču „Nirvana“ d.o.o. Zagreb u odnosu na druge ponuđače imajući u vidu da ista već posjeduje terminalski softver koji drugi ponuđači moraju da razviju.

Članom 64. Zakona o javnim nabavkama propisano je kako slijedi:

- Ugovorni organ dodjeljuje ugovor na osnovu jednog od sljedećih kriterija:

a) **ekonomski najpovoljnija ponuda** ili

b) najniža cijena.

Ugovorni organ dužan je u tenderskoj dokumentaciji razraditi kriterij ekonomski najpovoljnije ponude na način da definira i detaljno razradi potkriterije za ocjenu, u skladu sa prirodom i svrhom konkretnog predmeta nabavke. **Potkriteriji mogu biti:** kvalitet predmeta nabavke, **cijena**, tehnička sposobnost predmeta nabavke, funkcionalne i ekološke karakteristike, operativni troškovi, ekonomičnost, postprodajni servis i tehnička pomoć, **rok isporuke** ili rok za izvršenje i si, uz obavezu da se u tenderskoj dokumentaciji utvrdi precizna metodologija vrednovanja svakog potkriterija.

Slijedom navedenog, ovaj organ utvrđuje kako je ugovorni organ imao pravo da shodno članu 64. Zakona o javnim nabavkama u tenderskoj dokumentaciji odredi kao kriteriji za dodjelu ugovora „ekonomski najpovoljniju ponudu“ sa podkriterijima (*Cijena 70% i Rokom isporuke 30%*), pa s tim u vezi ovaj žalbeni navod žalitelja smatra **neosnovanim**.

Dalje, žalitelj navodi da je kroz pitanje i odgovore na portalu javnih nabavki zahtijevao od ugovornog organa da se u Tenderskoj dokumentaciji navedu **tehničke karakteristike Nirvaninog serverskog rešenja**, kao i da li posjeduje neophodna autorska i druga prava za korišćenje Nirvaninog serverskog sistema na ovaj način, **jer bez navođenja tehničkih karakteristika Nirvaninog serverskog rešenja drugi ponuđači su onemogućeni da razviju terminalski softver i daju procjenu vremena za razvoj istog. Bez specifikacije Nirvaninog serverskog rešenja žalitelj je onemogućen da dostavi ponudu.**

Ovaj organ je uvidom u izjašnjenje ugovornog organa u odnosu na ovaj žalbeni navod utvrdio kako je ugovorni organ naveo da je ugovorni organ dao stvarne informacije, da je korisnik centralnog serverskog sistema, **da ne posjeduje autorska prava i izvorni kod. Autorska prava polaže firma Nirvana d.o.o. iz Zagreba**, te je žalitelj upućen da se obrati navedenoj firmi.

Ovaj organ je uvidom u Tehničku specifikaciju (Prilog br.1) utvrdio kako je ugovorni organ naveo tabelu sa zahtjevanim tehničkim karaktersitikama uplatnih terminala, dok je za softwer naveo da *„Terminalski software komunicira sa centralnim serverskim sistemom koju je isporučila firma Nirvana d.o.o. Zagreb“*.

Prema mišljenju ovog organa, ugovorni organ je imao obavezu da u skladu sa članom 53. stav (1) Zakona o javnim nabavkama pripremu tendersku dokumentaciju u kojoj **daje potpune informacije o uslovima ugovora i postupka dodjele ugovora, a koji su ponuđačima dovoljni za pripremu zahtjeva za učešće, odnosno ponuda na stvarno konkurentskoj osnovi.** Dakle, neprihvatljivo je upućivanje žalitelja kod firme Nirvana d.o.o. Zagreb koja je isporučila centralni serverski sistem ugovornom organu, obzirom da je firma Nirvana d.o.o. Zagreb konkurentska firma u predmetnom postupku javne nabavke. Pored toga, ugovorni organ je prekršio opšta načela propisana u članu 3. stav (1) Zakona o javnim nabavkama koji propisuje:

(1) Ugovorni organ dužan je da postupa transparentno, da se u postupku javne nabavke prema kandidatima/ponuđačima ponaša jednako i nediskriminirajuće, na način da osigura pravičnu i aktivnu konkurenciju, s ciljem najefikasnijeg korištenja javnih sredstava u vezi s predmetom nabavke i njegovom svrhom.

Dakle, ugovorni organ se nije jednako ponašao prema svim potencijalnim ponuđačima imajući u vidu da u tenderskoj dokumentaciji **nije naveo sve tehničke karakteristike za predmet nabavke koji se odnosi na zahtjevani software**, jer takvi podaci su bili poznati samo jednom potencijalanom ponuđaču firmi Nirvana d.o.o. Zagreb, dok su drugi potencijalni ponuđači bili onemogućeni da dobiju takve podatke od ugovornog organa, a nikako od firme Nirvana d.o.o. Zagreb, kako to navodi ugovorni organ. Ovaj organ utvrđuje kako bez jasno postavljenih tehničkih karakteristika u Tenderskoj dokumentaciji koji se odnose na serversko rešenje firme Nirvana d.o.o. Zagreb **drugi ponuđači su onemogućeni da razviju terminalski softver i daju**

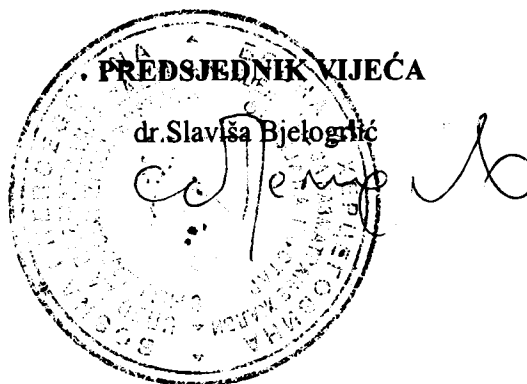
procjenu vremena za razvoj istog. Slijedom navedenog, ovaj organ je poništio predmetnu tendersku dokumentaciju ugovornog organa i usvojio ovaj žalbeni navod žalitelja kao **osnovan**.

Povrat uplaćenih sredstava na ime naknade žalbenog postupka u iznosu od 3.500,00 KM (protuvrijednost u eurima) izvršit će se posebnim aktom, a u skladu sa članom 108. stav (7) Zakona o javnim nabavkama i članom 4. Instrukcije o načinu uplate, kontrole i povrata naknada propisanih članom 108. Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik BiH" broj: 86/14).

Na osnovu činjenica utvrđenih u postupku i provedenih dokaza, shodno članu 104. i 111. stav (1) tačka d) Zakona o javnim nabavkama ovaj organ riješio je žalbu, kao u izreci ovog rješenja.

Pouka o pravnom lijeku:

Ovo Rješenje je konačno i izvršno. Protiv ovog Rješenja može se podnijeti tužba u upravnom sporu pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema Rješenja. Taksa na tužbu iznosi 100,00 KM.

Dostaviti:

- Državna lutrija Srbije d.o.o. Beograd
- Lutrija Bosne i Hercegovine d.o.o. Sarajevo
- Evidencija
- a/a.